

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

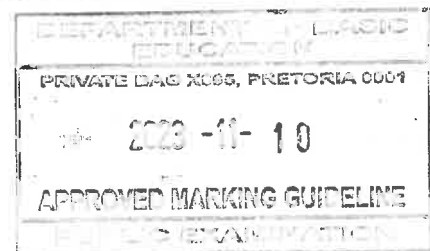
GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

NOVEMBER 2023

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 13 bladsye.

Goedgekeur deur:

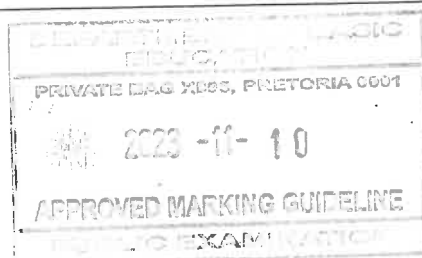
Prof. A. Coetzer

Mev. E. Götze

11/10/2023

1.2.2	Dit skep vir die leser agtergrond dat die teks oor plastiekinnname handel./ Paragraaf 1 begin met die onmiddellike verklaring van die titel, naamlik dat die mens (onwetend) plastiek inneem./sluit by die titel aan, aangesien beide 'n retoriese vraag bevat./ Onder die dekmantel dat dit bekende inligting is, word die leser geskok/vasgevang (dat hy/sy/ons weekliks plastiek inneem./dat die klein stukkie plastiek nie deur die liggaam uitgeskei word nie). ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.3	'n Mens sou verwag dat dit gesond is om water in te neem, maar in werklikheid neem jy gifstowwe/mikroplastiek saam met die water in wat nie gesond is nie./ 'n Mens sou verwag dat gebottelde water gesonder as kraanwater sou wees, maar in werklikheid is die plastiekbesmetting deur gebottelde water meer as (dubbeld) die besmetting deur kraanwater./90 000 plastiekdeeltjies per jaar teenoor die 40 000 plastiekdeeltjies in kraanwater. ✓ <i>Die kandidaat bied beide kante van die ironie vir EEN punt aan.</i>	1
1.4	(Dit is kommerwekkend/verontrustend dat) plastiekdeeltjies in die <u>longe</u> van (lewende) pasiënte gekry is. ✓ Nanopartikels is in die <u>bloed</u> van (17 uit 22) mense gevind./Mense se bloed is ook met mikroplastiek besmet. ✓ Die plastiekdeeltjies aan die buitewand van <u>rooibloedselle</u> belemmer die selle se vermoë om suurstof te vervoer./Daar is plastiekdeeltjies aan die buitewand van <u>rooibloedselle</u> gevind. ✓ <i>Die kandidaat bied DRIE antwoorde in DRIE afsonderlike sinne vir EEN punt elk aan.</i> <i>Die kandidaat word nie vir die aanloop na die antwoord gepenaliseer nie.</i>	1 1 1
1.5.1	Die navorsing is deur kundiges/kenners (verbonde aan 'n universiteit en 'n mediese skool) onderneem./ Die bevindings is deur navorsers bewys./gepubliseer. ✓	1
1.5.2	Die syfers is met die eerste oogopslag nie kommerwekkend nie, omdat daar 'n klein persentasie mense getoets is./die steekproef baie klein is. ✓ Die syfers is ontstellend, omdat 'n baie groot persentasie (80 tot 85%) van die steekproef positief vir mikroplastiek getoets is. ✓ <i>Die kandidaat bied TWEE soortgelyke antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	1 1
1.6	Hy bedoel dat hulle wil uitvind wat werklik in die liggaam gebeur./ Hy wil uitvind hoe ingrypend die invloed van giftige chemikalieë op die liggaam/ekosisteem is./ Hulle wil uitvind of die deeltjies na sekere organe vervoer word./ Hulle wil uitvind waar die (plastiek-)deeltjies in die liggaam agterbly./ Hulle wil vasstel of die vlakke (van mikroplastiekbesmetting) hoog genoeg is om siektes soos kanker te veroorsaak. ✓✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2

Eg
f

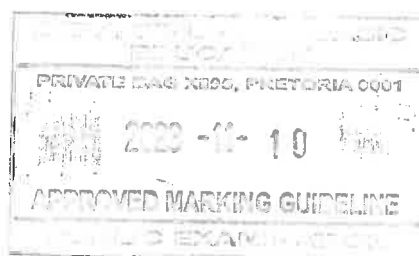

1.11	Die opskrif gee inligting dat die skets oor baie mikroplastiek handel./oor mikroplastiek wat kleiner as 5 mm is, handel. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.12	(Die proses van) (omgewings-/mikroplastiek-)besoedeling. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.13	(Die mens se dade) veroorsaak die verspreiding van die mikroplastiek/dat plastiekbesoedeling plaasvind. ✓ (Die mens word die slagoffer,) want sy/haar liggaam word negatief deur die besoedeling beïnvloed. ✓ <i>Die kandidaat bied TWEE soortgelyke antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	1 1
1.14	Die skets toon hoe die mens mikroplastiek inneem./dat plastiekdeeltjies in die kos, wat ons eet, is/die water, wat ons drink, is./in die oseaan is (soos wat daarna in TEKS A verwys word)./ Die skets toon aan dat die oseaan met mikroplastiek besmet is (soos daar wat in TEKS A genoem word)./ Die skets toon die moontlike bronne van mikroplastiek aan/hoe die plastiek afgebreek word/dat plastiekdeeltjies in die mens se liggaam beland (soos wat daarna in TEKS A verwys word). ✓✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2

TOTAAL AFDELING A: 30

Kopiereg voorbehou

Eg

Blaai om asseblief

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****Nasien van die opsomming**

- Die nasien van die opsomming word baseer op die insluiting van die relevante feite in die teks wat met die vraag ooreenstem.
- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidaat verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidaat moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde skryf.
- Slegs wenke wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidaat moet die korrekte getal woorde aandui.
- Punte word soos volg toegeken:
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - 3 punte vir taal
 - Totale punte: 10
- Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- Verspreiding van punte vir taal wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:
 - 6–7 direkte aanhalings: ken geen punte vir taal toe nie
 - 4–5 direkte aanhalings: ken 'n maksimum van 1 taalpunt toe.
 - 2–3 direkte aanhalings: ken 'n maksimum van 2 taalpunte toe.

INTERPRETASIE VAN HIERDIE NASIENRIGLYN:

Indien 'n kandidaat woordelikse aanhalings as feite aanbied, word hy/sy soos volg vir taal bepunt:

- Met 6 of 7 korrekte feite kan die kandidaat geen punte vir taal verdien indien hy/sy 6/7 aanhalings as feite aanbied nie; slegs 1 taalpunt verdien vir 4/5 aanhalings; 2 taalpunte verdien vir 2/3 aanhalings; 3 taalpunte verdien in die geval van slegs 1 aanhaling.
- Met 4 of 5 korrekte feite kan die kandidaat geen punte vir taal verdien indien hy/sy 4/5 aanhalings as feite aanbied nie; slegs 1 taalpunt verdien vir 2/3 aanhalings; 2 taalpunte verdien in die geval van slegs 1 aanhaling.
- Met 2 of 3 korrekte feite kan die kandidaat geen punte vir taal verdien indien hy/sy 2/3 aanhalings as feite aanbied nie; slegs 1 taalpunt verdien in die geval van slegs 1 aanhaling.
- Met 1 korrekte feit kan die kandidaat geen taalpunt verdien indien die enkele feit 'n aanhaling is nie.

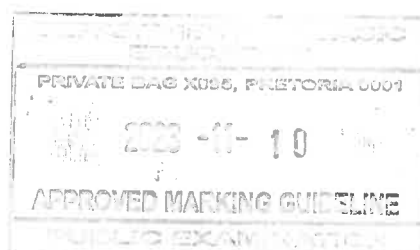
LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
 - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
 - As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.
 - Korter opsommings wat die vereiste aspekte bevat, mag nie geenaliseer word nie.

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

Eg

NASIENSIMBOLE

^	Onvolledige sin
F	Feitefout
A	Aanhaling
S	Stelling

MOONTLIKE PARAGRAAF

Jy moet 'n student van die lewe bly. Volg jou drome vir die toekoms passievol. Jy moet jou omring met 'n gesonde ondersteuningsnetwerk/vriende wat jou altyd sal bystaan. Tree altyd met integriteit op sodat jy jou skoene in die grootmensewêreld kan vol staan. Kommunikeer ook met mense wat dieselfde beroep as jy (wil) beoefen om sekerheid oor jou loopbaan te kry. Dit is wys om skaduwêreld in jou beroepsveld te doen. Wees voorts bereid om eers te kruip, voordat jy wil hardloop. Benut laastens jou nuutverworwe vryheid met verantwoordelikheid.

[Getal woorde: 89]

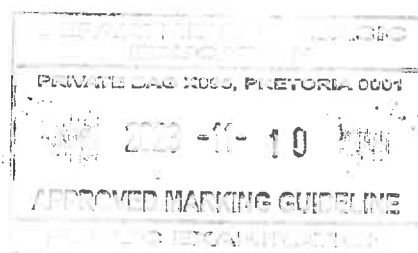
OF

AANHALING UIT TEKS		MOONTLIKE BEWOORDING	
1	... dat jy altyd bereid moet wees om 'n student van die lewe te bly.	A	Wees bereid om 'n student van die lewe te bly./lesse te leer.
2	Wat is jou droom vir die toekoms? ... volg jou droom passievol .	B	Volg jou drome vir die toekoms (passievol).
3	Wanneer jy misluktings beleef ... omring jou (daarom) met 'n gesonde ondersteuningsnetwerk .	C	Omring jou te alle tye met 'n (gesonde) ondersteuningsnetwerk./vriende wat altyd by jou sal staan./wat 'n hand sal uitsteek wanneer jy struikel.
4	... alle tye met integriteit op te tree, sodat jy as 'n geloofwaardige grootmens jou skoene in die samelewing kan vol staan.	D	Tree altyd met integriteit op.
5	As jy met mense wat dieselfde beroep as jy beoefen of wil beoefen kommunikeer , sal dit jou help om onsekerhede ... uit die weg te ruim.	E	Kommunikeer met mense wat dieselfde beroep as jy (wil) beoefen (om seker te maak van jou beroepskeuse).
6	Om kennis op te doen ... (oor) wat jou beroep gaan verg, sal skaduwêreld in dieselfde beroepsveld waarin jy belangstel , leersaam wees.	F	Gaan doen skaduwêreld in dieselfde beroepsveld waarin jy belangstel.
7	... jy altyd bereid moet wees om eers te kruip voor jy wil hardloop , want jy moet jouself eers bewys ...	G	Wees bereid om eers te kruip voordat jy wil hardloop./Bewys jouself met eenvoudige opdragte.
8	Benut ten slotte jou nuutverworwe vryheid met verantwoordelikheid .	H	Benut jou nuutverworwe vryheid met verantwoordelikheid.
		Getal woorde: 68	

TOTAAL AFDELING B: 10

Kopiereg voorbehou

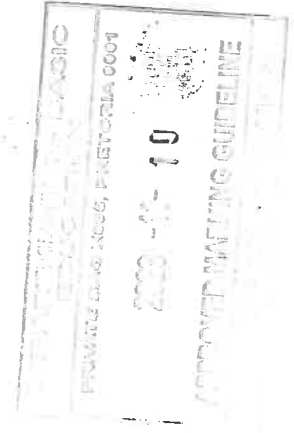
egf

Blaai om asseblief

NASIEN VAN OPSOMMINGS INDIEN DIREKTE AANHALINGS GEBRUIK WORD

Gewone opsomming met eie woorde	AANTAL DIREKTE AANHALINGS UIT DIE TEKS							TOTAAL
	7 AANHALINGS	6 AANHALINGS	5 AANHALINGS	4 AANHALINGS	3 AANHALINGS	2 AANHALINGS	1 AANHALING	
7 feite + 3 pte	+0	+0	+1	+1	+2	+2	+3	7
6 feite + 3 pte		+0	+1	+1	+2	+2	+3	6
5 feite + 2 pte			+0	+0	+1	+1	+2	5
4 feite + 2 pte				+0	+1	+1	+2	4
3 feite + 1 pt					+0	+0	+1	3
2 feite + 1 pt						+0	+1	2
1 feite + 1 pt							+0	1

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

Nasien van hierdie afdeling:

- Spelling:
 - Eenwoordantwoorde word nie gepepenseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
 - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.
- Vir meervoudigekeusevrae word die letter van die korrekte antwoord en/of die antwoord wat uitgeskryf is, as korrek aanvaar.

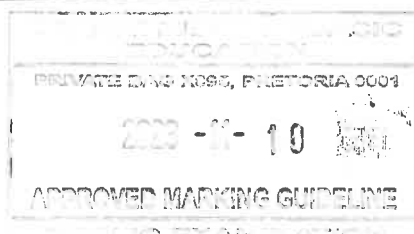
VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	Kort kragtige woordgebruik/ Die gebruik van emotiewe woorde/ Herhaling van klanke/woorddele/alternatiewe spelling van "voertsssssek"/ Klanknabootsing/onomatopee/ Nuutskopping/neologisme/woordspeling: "voertsssssek" en "tsek" ✓✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde/omskrywings vir EEN punt elk aan.</i>	2
3.2	'n Groter lettertype/ Wit gekleurde teks op 'n donker agtergrond/verskillende agtergronde/ Die woord is in hoofletters gedruk./ Die woord is vetgedruk./ Herhaling van die produk se naam/ D-alliterasie (by C) ✓ <i>Die kandidaat bied 'n antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.3.1	Irritasie/frustrasie/woede/kwaad/ontsteltenis/ongeduld/ergernis/aggressie ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan. Die kandidaat kan die emosie omskryf.</i>	1
3.3.2	Dit versterk die gedagte (van "GEEN VOERTSSSSSEK", omdat dit noem) dat die gifstof/DOOM dadelik/dodelik/effektief is./Dit versterk die gedagte/oorreed die leser dat 'n enkele spuitaksie/"NET TSEK" dadelik/dodelik/effektief is. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.4	Knoopwerk/materiaal: • Die <u>net</u> word gebruik om visse mee te vang./ • My ma gooi 'n <u>net</u> oor die tafel./ Presies/juis: • Ons was <u>net</u> betyds vir die vergadering./Ek was nou <u>net</u> hier./ • Die kos is <u>net</u> genoeg./ Regtig: • Sy is <u>net</u> 'n mooi nooi./Hy is <u>net</u> in sy skik./ Netjies: • Hy is <u>net</u> op sy persoon./ Netwerk: • In <i>Onderwêreld</i> is daar 'n <u>net</u> van pype onder die skool. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin (waarin "net" nie "slegs" beteken nie) vir EEN punt aan. Die kandidaat kan nie 'n samestelling met "net" in 'n sin aanbied nie.</i>	1

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

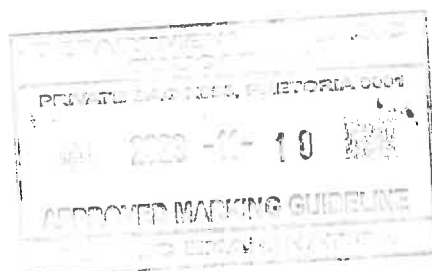
Eg

3.5	Ja Die min woorde plaas die fokus op die produk (se doeltreffendheid/dodelikheid)./ oorreed die leser reeds om die produk te koop./ Dit laat die visuele aspek sterker uitstaan. OF Nee Die advertensie gee te min inligting oor die produk./uitwerking van die produk./kon aandui waar die produk verkry kan word. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.6.	Mense wat weet dat gifstowwe nadelig vir die planeet/ekosisteem/omgewing is./ ekovriendelik is./groen leef./entomoloë/ Mense wat 'n afkeer van woordgebruik soos "Voertsssssek" het. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.7	Baie/verskeie/veelsydig(e)/meer (as een)/verskillende/verskeidenheid ✓ Die baie/verskeie/verskillende insekte op die spuitblik sluit by die "multi-" aan./ Die uitbeelding van die verskillende insekte op die spuitblik toon aan dat die produk veelsydig is. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
		[10]

Kopiereg voorbehou

eg

Blaai om asseblief

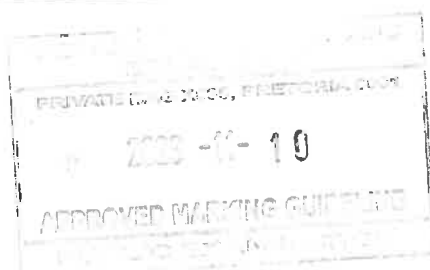
VRAAG 4: STROKIESPRENT

Vraag	Antwoord	Punt
4.1	Hy hardloop vir haar weg./gee pad./ Hy trek sy gesig. ✓ Die bewegingstrepies by sy voete wys dat hy vinnig probeer wegkom./Sy voete is in die lug./Sy bolyf neig agtertoe asof sy voete vinniger hardloop./ Sy arm langs sy sy is vorentoe gedraai wat kan aandui dat hy hardloop./ Sy mond is na onder geteken./Sy oë is donker/groter geteken. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
4.2	verkleinering/minagting/belediging/baasspelerigheid/neerhalend/meerderwaardig- heid/geïrriteerd ✓ <i>Die kandidaat mag 'n omskrywing vir EEN punt aanbied.</i> EN "skoert"/"SKOERT" ✓	1
4.3	B/Jy kan my nie net uitsmyt, omdat ek jou pla nie. ✓	1
4.4	Die seuntjie se woorde in (RAAMPIE 9 en 10) dui op sy (toename in) woede teenoor sy sussie, daarom klap hy die deur toe/slaan hy teen die deur (in RAAMPIE 11). ✓ <i>Die kandidaat moet na die woorde én optrede vir EEN punt verwys.</i> EN Ja Raampie 11 skep die indruk dat hy haar te lyf sal gaan,/op haar plek sal sit, terwyl die woorde in raampie 14 aandui dat hy in sy magteloosheid aan geen ander dreigement kan dink nie./dat hy haar op haar vlak probeer terugkry. OF Nee In plaas daarvan om sy sussie op haar plek te sit (raampie 11), verwens hy haar net/toon hy sy magteloosheid deur haar te verwens./lei dit tot 'n antiklimaks (raampie 14). ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i> <i>Die kandidaat kan nie 'n NEE-antwoord aanbied nie.</i>	1
4.5	Dit skep afwagting by die leser oor wat hy vir haar gaan sê./aan haar gaan doen./ Dit toon aan dat hy magteloos/gefrustreerd is./sy sussie met sy kyk probeer intimideer./ Dit dra by tot die humor, omdat hy nie weet hoe om op te tree nie./ Dit skep die idee dat die bravade in die vorige raampies net bluf was. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

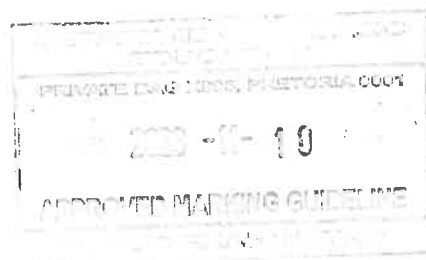
Kopierereg v
Eg

4.6	Ja Sy lyk ongelukkig./geskok./verstom./verbaas oor sy woorde./ Haar oë is groot./mond is ondertoe gedraai./Sy glimlag nie. OF Nee Dit lyk nie asof dit haar raak nie./Sy is passief./kyk net voor haar uit./reageer nie./ Haar groot oë dui aan dat sy verbaas is, omdat dit al dreigement is waaraan hy kan dink./sy dreigement nutteloos is./hy in elk geval nie vir haar 'n Kersgeskenk sou koop nie. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
4.7	Mag jy Kersfees 'n sak spinnekoppe of klippe kry./Mag jy 'n sak spinnekoppe of klippe (vir) Kersfees kry./ Ek hoop/wens jy kry 'n sak spinnekoppe of klippe vir Kersfees./ Ek wens jy kan Kersfees 'n sak vol spinnekoppe of klippe kry./ Hopelik kry jy Kersfees 'n sak vol spinnekoppe of klippe./ As jy maar vir Kersfees 'n sak spinnekoppe of klippe kry. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
		[10]

Kopiereg voorbehou

Eg

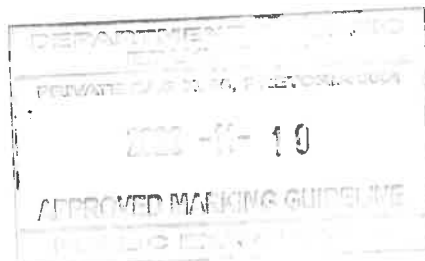
Blaai om asseblief

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	Herwonne ✓ Die kandidaat moet die woord korrek spel.	1
5.2.1	Die kommas dui aan dat die gedeelte tussen die kommas 'n parentese/bystelling is wat ekstra inligting gee (oor wie/wat Ian Callum is). ✓	1
5.2.2	bietjie ✓	1
5.3	Die fokus word (deur voorplasing) op "wortelsap" geplaas./ Die lydende vorm sny die menslike betrokkenheid uit naamlik dat dit nie saak maak wie die aksie uitvoer nie./ Die toon van die leesstuk/teks is nie persoonlik nie./objektief./meer formeel. ✓ Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan. EN Hulle/Ons/Die mense/'n Mens kan wortelsap invoeg om sake op te vrolik./ Om sake op te vrolik kan jy wortelsap as kleurmiddel invoeg. ✓	1 1
5.4	Pleonasme/woordoortolligheid/ Analogie ✓	1
5.5	i-de-a-le ✓ idealisties ✓ Die kandidaat moet die woord korrek spel.	1 1
5.6	dus/daarom/derhalwe/vandaar/vervolgens/sodoende Ek is siek; dus/daarom/derhalwe/vandaar/vervolgens/sodoende bly ek tuis. ✓ Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin vir EEN punt aan.	1
5.7	A/Byvoeglike naamwoord ✓	1
		[10]

TOTAAL AFDELING C:	30
GROOTTOTAAL:	70

Kopiereg voorbehou

eg f.